

श्रेयःश्रेयःसाधनं ॥ २ ॥ ज्ञानमेवपरागतिःहेज्ञानहेचिन्मात्रस्वरूप प्रत्यक्षितिरेवपरागतिरित्यर्थः वापःदानं क्षेत्रेसत्पात्रे बीजमितिपाठेबीजमिवन्युपमितिसएवार्थः ॥ ३ ॥ किंकृतंनविनश्यतीत्यस्यैवोत्तरं प्रायेणाध्यायशेषः अधर्मेतिच्छेदः अभयंकृतंअभयंकरंदानंदत्वासंन्यासंकृत्वेत्यर्थः सिद्धिमोक्षंअनिवर्तनंस्थानं इदंचतुर्थप्रश्नस्योत्तरं ॥ ४ ॥ अभयंसर्वभूतेभ्योयोददातिमभितःसदाऽभयंवर्तते ॥ ५ ॥ बुद्धिमान्आसंगशून्यः दुर्बुद्धिर्मनसाविषयसंगवान् ॥ ६ ॥ श्लिष्यतेआलिंगति तडार्घः पर्णवत्पर्णमिव ॥ ७ ॥ कारणाफलदानात्मिकाक्रियातन्निर्वृत्त्यपेक्षी समभिपद्यतेफलंप्राप्नोति ततोऽधर्मात् कर्ता कर्तृत्वाभिमानि ॥ ८ ॥ नभिद्यंतेकर्मफलैर्नक्लिश्यंति तेषांकर्माश्लेषात् कस्तर्हिभिद्यतेऽतआह बुद्धीति नबुध्यतेदुश्चेष्टितमितिशेषः ॥ ९ ॥ १० ॥ यथानद्यांबद्धःसेतुर्नैवसीदति स्रोतःपुष्टिकरोति एवंअस

जनकउवाच किंश्रेयःकागतिर्ब्रह्मन्किंकृतंनविनश्यति ॥ कृतगतोननिवर्तततन्मेब्रूहिमहामते ॥ २ ॥ पराशरउवाच असंगःश्रेयसोमूलंज्ञानंज्ञानगतिःपरा ॥ चीर्णतपोनप्रणश्येद्वापःक्षेत्रेननश्यति ॥ ३ ॥ छित्वाऽधर्ममयंपाशंयदाधर्मेभिरज्यते ॥ दत्त्वाभयंकृतंदानंतदासिद्धिमवाप्नुते ॥ ४ ॥ योददातिसहस्राणिगवामश्वशतानिच ॥ अभयंसर्वभूतेभ्यःसदातमभिवर्तते ॥ ५ ॥ वसन्विषयमध्येपिनवसत्येवबुद्धिमान् ॥ संवसत्येवदुर्बुद्धिरसत्सुविषयेष्वपि ॥ ६ ॥ नाधर्मःश्लिष्यतेप्राज्ञंपयःपुष्करपर्णवत् ॥ अप्राज्ञमधिकंपापंश्लिष्यतेजतुकाष्ठवत् ॥ ७ ॥ नाधर्मःकारणापेक्षीकर्तारमभिमुंचति ॥ कर्ताखलुयथाकालंततः समभिपद्यते ॥ ८ ॥ नभिद्यंतेकृतात्मानआत्मप्रत्ययदर्शिनः ॥ बुद्धिकर्मेन्द्रियाणांहिप्रमत्तोयोनबुध्यते ॥ शुभाशुभेप्रसक्तात्माप्राप्नोतिसुमहद्वयं ॥ ९ ॥ वीतरागोजितक्रोधःसम्यग्भवतियःसदा ॥ विषयेवर्तमानोपिनसपापेनयुज्यते ॥ १० ॥ मर्यादायांधर्मसेतुर्नैवद्धोनैवसीदति ॥ पुष्टस्रोतइवासक्तःस्फोटोभवति संचयः ॥ ११ ॥ यथाभानुगतंतेजोमणिःशुद्धःसमाधिना ॥ आदत्तेराजशार्दूलतथायोगःप्रवर्तते ॥ १२ ॥ यथातिलानामिहपुण्यसंश्रयात्पृथक्पृथग्यातिगुणोतिसौम्यतां ॥ तथानराणांतुविभावितात्मनांयथाश्रयंसत्वगुणःप्रवर्तते ॥ १३ ॥ जहातिदारांश्चजहातिसंपदःपदंचयानंविविधाश्चसत्क्रियाः ॥ त्रिविष्टपेजातमतिर्यदानरस्तदास्यबुद्धिर्विषयेषुभिद्यते ॥ १४ ॥ प्रसक्तबुद्धिर्विषयेषुयोनरोनबुध्यतेत्यात्महितंकथंचन ॥ ससर्वभावानुगतेनचेतसानृपामिषेणैवज्ञपोविकृष्यते ॥ १५ ॥ संघातवन्मर्त्यलोकःपरस्परमपाश्रितः ॥ कदलीगर्भनिःसारोनौरिवाप्सुनिमज्जति ॥ १६ ॥

क्तःधर्मएवसेतुर्यस्यसः मर्यादायांबद्धोनैवसीदति संचयस्तपोवृद्धिश्चस्फीताभवतीत्यर्थः ॥ ११ ॥ समाधिनानियमेनदृष्टांते दार्ष्टान्तिकेतुसमाधिनाध्यानेन यथामणिःसौरंतेजआदत्तेएवंजीवोब्रह्मभावमादत्ते मणिद्वारावन्हेरिवयोगद्वाराब्रह्मभावाभिव्यक्तिर्भवतीत्यर्थः ॥ १२ ॥ सौम्यतारम्यतांयथाश्रयंपुनःपुनर्वासनाभ्यासाद्बहुलंतदभावेऽल्पःसत्वगुणःप्रवर्तते ॥ १३ ॥ भिद्यतेशब्दादिभ्योव्यावृत्ताभवति ॥ १४ ॥ आमिषेणवडिशगर्भितेन ज्ञपोमत्स्यः ॥ १५ ॥ संघातवद्देहेंद्रियादिसमुदायवत् मर्त्यलोकःस्त्रीपुत्रपश्वादिसमुदायः अपाश्रितःउपकारकः ॥ १६ ॥